

Dr. Shabbir Hussain

2.2 The Extent of competency in Hindko

The survey reveals that Hindko as mother tongue is spoken by 68 percent of the respondents. The second largest mother tongue of the area is Gojri. In many areas students and teachers can speak both the languages using as medium of instruction. The importance of Urdu being national language is given adequate attention. In the area of data collection, Pashto speaking respondents were negligible. Three fourth respondents were Hindko speaking as their mother tongue. Hindko and Gojri are the major languages spoken (as mixed) by one third of the respondents as summarized below: compared to students. 12 percent teachers do not speak Hindko in the class as against 60 percent students. The extent of speaking Hindko in the class is tabulated below: The survey also reveals that writing and reading in Hindko is very weak compared to speaking. Speaking in terms of likert scales is excellent as per response of more than

80 percent respondents. It may be mentioned that none of the schools have yet introduced Hindko in their curriculum

Interactions of students with teachers

The Survey reveals that 0.0 12.2 28.7 most of the Mix students interact with teachers in Urdu language followed by interactions in mix languages. Nearly one tenth of the students interact in their mother tongue (Hindko) as shown in the graph

2.3 Medium of Instructions

About three fourth of the teachers use Urdu as medium of instruction in the schools Less than on tent teachers use Hindko as medium of instruction compared to mix language which is used by 16 percent of teachers as summarized below:

2.4 Extent of learning in Hindko

In response to a question on the level of learning of major subjects including: Urdu, English, Social Studies, Science, Mathematics, the feedback of teachers

indicates that learning is quite higher (on a likert scale of 5) with speaking Hindko as language of instruction as depicted in the analysis of responses given below:

3 Conclusion and Recommendations

It was a small case study with a sample size of 165 respondents in one of the 7 Hindko speaking districts of KPK. Analysis of the survey reveals that the extent of learning in Hindko as a mother tongue is much higher than other languages used as language of instructions in the schools. The ground realities also reveal that no serious efforts have been made to promote mother tongue as language of instructions in the schools. The feedback from students as well as from teachers indicate that the level of learning in mother tongue Hindko is much higher for all the subjects particularly Science and Mathematics.

Recommendations

Nursery Education: Learn to speak mother tongue language

First 3 years: Introduction to alphabets, learn to read and write in their mother tongue.

(Scripts for local language and Urdu are either same or very similar.)

Class 3-5: Urdu is introduced and gradually replaces regional language as the Language of instruction. By 5 this transition is complete. Regional language is a subject not medium of instruction but still taught as subject.

Class 6: Children should be confident and fluent in Urdu by now. Roman alphabet and English are introduced. English is studied as a main subject for four years (grade 6-9)

Class 10: English becomes medium of instruction; Urdu and regional languages become subjects.

Entrance exams for civil service, other employment and

universities will require that candidates are good in all 3 languages (Urdu, English, regional language). This will help them serve their people better and oblige elite schools to teach local language.

References

1. Arnold, C., Bartlett, K., Gowani, S., & Merali, R. (2006). Is everybody ready? Readiness, transition and continuity: Reflections and moving forward. Background paper for EFA Global Monitoring Report 2007.
2. Benson, C. (2002). Real and potential benefits of bilingual programmes in developing countries. International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 5 (6), 303-317.
3. Benson, C., & Kosonen, K. (Eds.) (2013). Language issues in comparative education: Inclusive teaching and learning in non-dominant languages and cultures. Rotterdam: Sense Publishers.
4. Bialystok, E. (2001). Bilingualism in development: Language, literacy, and cognition. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Cummins, J. (2000). Language, power and pedagogy. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
6. Hovens, M. (2002). Bilingual education in West Africa: Does it work? International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 5 (5), 249-266.
7. King, K., & Mackey, A. (2007). The bilingual edge: Why, when, and how to teach your child a second language. New York: Collins.
8. Kosonen, K. (2005). Education in local languages: Policy and practice in Southeast Asia. First languages first: Community-based literacy programmes for minority language contexts in Asia. Bangkok: UNESCO Bangkok.
9. Malone, D. L. (2003). Developing curriculum materials for endangered language education: Lessons from the field. International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 6(5), 332.

گوشہ ادب

محمد شہباز الدین ابن موح سندھ اکڑی گردون خالی خولی لافاں کس بڑے ایہ سوہان تیرے کس کم آسن رہے پیچھے دو کنگھہ ہوکے دے کھوے حاتم آسن دات دن قرخان دے بوجھ تے اکڑی گردن اچ غم آسن نمبر، غرو، دلیپاں دے بعد تیری زندگی اچ بڑے نام آسن عقل داتم تل دی آگ ی کلا عشق زندہ پدل گئی سڑنے دی تاجم آ کے کر کربل اچ عشق نوں ۱۲ کرن نام حق دا تیر آ کے غزوہ خندق، بدر، حنین دینے حج دی توجہ آ کے ہر جگہ تے ہر جگہ زمان اعد صل بر سر تا آخر آ کے قطار در قطار جھل گونے تھے دو تے چار کھینچے بچا اچ میاں اعد دل پلے جلا جواب اچ کھوے محتاج نہیں تھکایاں دا میاں اعد تھپتے منوں اچ حلاش کرے خلقت فہوٹے تھکراں اعد غلے تے کرے کھنچ میری قطار در قطار فرماں اعد ☆☆☆	غزل ڈاکٹر خادم ابراہیم تیرے کھوے نوں تھے کج زمانہ ہو گیا یار ۱۲ کر کربا کج زمانہ ہو گیا تیرے ہر کج ساہ دل نال ہی میرا جڑ کے ایہ تا زمانے یار دا پختہ ہو گیا ہوڑ اکھیاں اکھیاں دھج ہی سلام ہوئیں انماز جدو گھوٹیاں دا جاننا ہو گیا ہر کج اڑے ہائے اسراں آندا جانے دل تے ہویا ایہ کوئی تھانہ ہو گیا حق دی آگ تے اسراں مرے ہوش اڈا نہیں دینا دے کم کالج یں میاں ہو گیا باگ ی پیلے ہی نماز سنے پڑھ لئی اتنا تیرے پلاو میں دینا ہو گیا روز ملے دلے ہی خام کوں لی آئے نواں مرا کھاں لی کج دینا ہو گیا سکندر حیات محمد مصطفیٰ دا نام کتنا پیارا دے قیقہ ہر دکھان مارے دا اے واحد سہارا دے اے تان میرا وطن دے اے نام میرا دیل دے اے تان لے لے کے اپنے مقدس شہزادے دے ہر کج تہمت، بصیرت ملدی جانی اے ازے سرو جہاد ہی جس نے لی اس اسم اعظم نوں پکارا دے ایوئی اک میرا مہم درد جاں بیکل ایماں دے محمد یا رسول اللہ ایوئی کج ساڈا فخر دے نظر اس نام دا صدقہ دل ربی رضا سب نوں ای تان دا وسیلہ ہر کسی دے دل دا جارا دے سکندر بی بی دل دی اے سحر سحر اس تان دی اے تان دے کراں والا اور رحمت دا کنارہ دے	غزل درد و سلام درد کوئی سلام کھلاں میں اپنے آقا دے نام کھلاں میں جو بھی کھلاں بنام تیرے بعد ہزار احترام کھلاں چہ دین و دنیا دی کاسپانی شفاقت مصطفیٰ دے دم عشق تھی لی اپنے اے دل تے کھو تو میں اپنے دل عشق کلام کھلاں رمضانے رب تعالیٰ پارس چہ میرے مولا دی بس احاط اے بحر رحمتی اپنی نلکھ نظر چھائی غلام کھلاں	غزل ابن محمد امین کسی دا ہو کے رہ کسی دا اعتبار رکھ آمیلاں اچیاں دت ہزار رکھ مل عشق دی منزل ضرور مل ولا رستے وفا دے ہوار رکھ گر دیاں دیاں پائوں معراج پیار دی دوسرے دے لی لی دل اچ پیار رکھ سندیر پیار یوں چھپا، کہ ہو سی دیار آ کے قاعدہ نہ کیا انتظار رکھ دے دے یار نوں پیار دے حق عظیم کول اپنے لی کچھ اختیار رکھ	حرفی احمد علی سائیں رخ منجم ہو گئے خطا موصول دے خط عاشق جاناس یں ٹھیک کوئی نہیں دھنی حسن نزاکت عشق دا دے نئے کرمی تار پارک کوئی نہیں شرق و غرب شمال جنوب نکل جانی اس دا دور نزدیک کوئی نہیں خرب روشنی سی دھ نہ چن سائیاں زلف تار یں ہپ تارک کوئی نہیں ☆☆	غزل محمد اوزار صابر بتا میں کے مل دا رہنے اٹنے دھم جھل دا رہنے میرا دشمن دیکھ کے منوں اٹھدے سینے جلی دا رہنے بازی قاتل چھ چاند دے کافل اچے مل دا رہنے دل تے چیتے جملے ہووے دل دا مالک دل دا رہنے صابر آؤں دیکھ کے یارو اچے ای میں کھل دا رہنے
---	---	---	---	---	--

ہندکو ڈرامہ سیریل "دزمیش"

تحریر: بند پرنسٹی
پیدا پیرا تاجزبانی
سیکرٹری: بند پرنسٹی

آفتاب دی غرت ایہ برداشت لی کرسدی کاس
دی بھوئی کے ہوئی پیا کرے دو کوڑوں کیندے
گڈی کڑ سنے کڑ دی تل کرے جاناں
اے تو کاس نوں گڈی دھج بٹھا کے دریاں لے
جامانے آفتاب گڈی سی کیندے۔ تو کوڑوں
کیندے منوریاں دے ملے تے جالے تو کاس نوں
ملے تے جالے۔ آفتاب بلی دیو دیا جگہ کہ
جامانے۔ تو کوڑو جھانے تے لکان نوں
بلانے۔ کراس نوں دریا پوچی لکان اچلا کدا۔
ملاز دی آفتاب نوں جھانے۔ فریالانے شیخ
یکم پریشان ہو جانے۔ فریالانے فوراً دریا تے
جامانے تے مای گیارے تے ملا جانے آفتاب
دور دریا چوب کے بار کڑوڑاں دے بہت سارا
انعام بھڑوں دا لایا۔ جامانے۔ مای گیارے تے ملا جان
انعام دے لایا دھج دن رات دور دور تک کوش

زکوٰۃ ہک فرفض

کے ادا کر دے تے اسی طراں آپڑی
سامنڑے رکھدے ہوئے ہر مینے اُس دے
اِس گہل د اخیال رکھدے کہ جنوں زکو
اے۔ زکوۃ اسلام دا اتنا اہم رُکن اے کہ کُ
حدیث اچ جتھے جتھے نماز دا ذکر آئندے تے
فی ذکر اُکدے۔ زکوۃ دے حوالے نال سیکھ
لکھیاں وُن، اِس دے فوائد بیان کیجے
تقصانات دی نشاندہی کیتی تے اِس دے
موجوداں۔ علماء ایہہ بی کہند کہ کُسی
آپڑی مدد آپ دے تحت بغیر کسی لالچ
اچ کُسی ساجی، غلامی یا علی کماں دی ترتیب

دے طور تے، پاک خاص تے نیک مقصد
 ہنسی اناں دی خدمات تے کماں ہی بی باختر
 خاص مقصد دے تحت خالصتا اپڑے ملک
 غیر ایسے ادارے بی تو لاؤزی زکوٰۃ دے مستحق
 ادا کر سکد ہونگی، اناں دا دست و پاؤں جڑ
 دین اُس نال تعاون کرنے دی صورت ادا
 تو اے جیہڑی فرض عبادت پوری کیتی اے

جس خدمت خلقی اچ اوہ ادارہ لگا ہوئے اس
مند ہو سوتے اس وقت کو آئے سامنے
اے کہ اللہ رب العالمین دے فضل نا کہ
سال پہلے ہندو زبان و ادب دی ترویج و
نال آ پئے کم و آغا ز کیا آبا آج ہی لکھی
دی خدمت دا وہ سلسلہ جاری اے تہ
منظوری دے نال 2015ء دے وچ پبلک
گنہارا ہندو کیڈی قائم ہوئی تہ ایہہ
قائم ہوئے والی پبلک کیڈی آئی اے سی پر
نہ کیڈی کوئی ادارہ قائم کیا تہ نہ کوئی
بعد گنہارا ہندو بورڈ نے اس نوا
دے اعلیٰ حکام تہ وطن عزیز دے نا
شاعران، ادیبان، دانشوران تہ صہ
سربراہوان نے ہی اس گہل دا اعتراف ک

عناصر نے ایہہ کو شہاں شروع کر دیاں
 اِس اِکڈی وے حریف فٹرز چاری نہ ہووے
 2021ء بعدی حکومت دی طرف سے ایہا
 گئے، برے گندھارا ہندکو پورڈے اِس
 بجائے اللہ دے فضل نال فعال ہی رکھو
 گندھارا ہندکو اِکڈی آپڑی مدد آپ دے
 دے ہندکو خدمت اِچ کو شیاں وے تے
 ادارے نوں چلائے دے لکھاں دا پیسر
 کہ ساڈے ہندکو اِنجیا فیاضی تے در
 وے قیام دے پہلے دن ی کے آج
 تے لکھاں روپے دے خرچے کر چکے وُن
 دے صاحب ثروت لوک ساڈے نال اِس
 حیثیت دے مطابق ہر مینٹ گندھارا ہندکو
 کیونکہ ایہہ نہ صرف ساڈا ہک اِجمعی
 تے کر تہ 32 سالوں سی ہندکو زبان
 وُن، جیہڑیاں کامیابیاں حاصل ہوئیاں وُن
 اِس وے سی کی ساڈے نال اِس خبر دے کہ

پنجتنو خیر بخت ختم کرنے دے 2 وزراء اپرے عہدیان مستی مستعفی

صوبائی وزیر تعلیم فضل ترکی نے وزیر اعلیٰ شہباز شریف کو خط لکھ کر کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔ وزیر اعلیٰ شہباز شریف نے وزیر تعلیم فضل ترکی کو خط لکھ کر کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔ وزیر اعلیٰ شہباز شریف نے وزیر تعلیم فضل ترکی کو خط لکھ کر کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔

لندن: وزیر اعلیٰ شہباز شریف وزیر تعلیم فضل ترکی سے تقریبی خطاب کر رہے ہیں

نیو پشاور میں سیاحین اور نوجوانوں کو ایف ایل اے کے خلاف دہشت گردوں کی دہشت گردی

نیو پشاور میں سیاحین اور نوجوانوں کو ایف ایل اے کے خلاف دہشت گردوں کی دہشت گردی ہو رہی ہے۔ نیو پشاور میں سیاحین اور نوجوانوں کو ایف ایل اے کے خلاف دہشت گردوں کی دہشت گردی ہو رہی ہے۔ نیو پشاور میں سیاحین اور نوجوانوں کو ایف ایل اے کے خلاف دہشت گردوں کی دہشت گردی ہو رہی ہے۔

ملک کے چوغر بخت ختم کرنے دے وئے کوشاں وائے شہباز شریف

دہشت گردی کا ختم ہونا ہمارے ملک کا ایک بڑا کام ہے۔ وزیر اعلیٰ شہباز شریف نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔ وزیر اعلیٰ شہباز شریف نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔

تجاوزات دے خلاف آپریشن سو ہزاروں دی نشاندہی کر دی گئی

پشاور میں تجاوزات دے خلاف آپریشن سو ہزاروں دی نشاندہی کر دی گئی ہے۔ پشاور میں تجاوزات دے خلاف آپریشن سو ہزاروں دی نشاندہی کر دی گئی ہے۔ پشاور میں تجاوزات دے خلاف آپریشن سو ہزاروں دی نشاندہی کر دی گئی ہے۔

پنج افغان مہاجر کیمپاں بند کرنے دے نوٹس جاری کرنے دے عامل شروع

پنج افغان مہاجر کیمپاں بند کرنے دے نوٹس جاری کرنے دے عامل شروع ہو چکے ہیں۔ پنج افغان مہاجر کیمپاں بند کرنے دے نوٹس جاری کرنے دے عامل شروع ہو چکے ہیں۔ پنج افغان مہاجر کیمپاں بند کرنے دے نوٹس جاری کرنے دے عامل شروع ہو چکے ہیں۔

پشاور: چیف بکری خیر بخت ختم کرنے دے عامل نے ایف ایل اے کے خلاف دہشت گردوں کی دہشت گردی

سیاحت دے فروغ وئے عملی اقدامات کرتے دے پے آئے بیر سٹریسیف

سیاحت دے فروغ وئے عملی اقدامات کرتے دے پے آئے بیر سٹریسیف نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔ بیر سٹریسیف نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔

مہنگائی اضافہ پشور اچ کا ربار اچ 30 فیصد تک کی گئی

پشاور میں مہنگائی اضافہ پشور اچ کا ربار اچ 30 فیصد تک کی گئی ہے۔ پشاور میں مہنگائی اضافہ پشور اچ کا ربار اچ 30 فیصد تک کی گئی ہے۔ پشاور میں مہنگائی اضافہ پشور اچ کا ربار اچ 30 فیصد تک کی گئی ہے۔

موجودہ حکومت دے غیر رازمی ڈورازم دے تحت پائسی مرتب کی گئی اے، مشیر اطلاعات خیر بخت ختم

موجودہ حکومت دے غیر رازمی ڈورازم دے تحت پائسی مرتب کی گئی اے، مشیر اطلاعات خیر بخت ختم نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔ مشیر اطلاعات خیر بخت ختم نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔

ملازمین دی دخت سی پہلے ریٹائرمنٹ پالیسی برقرار رکھیں دے فیصلہ

ملازمین دی دخت سی پہلے ریٹائرمنٹ پالیسی برقرار رکھیں دے فیصلہ ہو چکا ہے۔ ملازمین دی دخت سی پہلے ریٹائرمنٹ پالیسی برقرار رکھیں دے فیصلہ ہو چکا ہے۔ ملازمین دی دخت سی پہلے ریٹائرمنٹ پالیسی برقرار رکھیں دے فیصلہ ہو چکا ہے۔

مشیر اطلاعات ڈاکٹر سرفراز خیر بخت ختم نے ایف ایل اے کے خلاف دہشت گردوں کی دہشت گردی

لاہور: جمعیت ملانے اسلام دے سربراہ مولانا فضل الرحمان جاما شریعہ قیام کے لئے کانفرنس کر رہے ہیں

پش دے پرائیویٹ نظام نوں بحال کرنے دی تجویز مسترد پندرہ ہزار سی زیاد افغان طلبہ وطن واپس چلے گئیں

پش دے پرائیویٹ نظام نوں بحال کرنے دی تجویز مسترد پندرہ ہزار سی زیاد افغان طلبہ وطن واپس چلے گئے ہیں۔ پش دے پرائیویٹ نظام نوں بحال کرنے دی تجویز مسترد پندرہ ہزار سی زیاد افغان طلبہ وطن واپس چلے گئے ہیں۔

مجران اچ شدت، پشور اچ آتے دا دو ہفتے دا شاک رہ گیا

مجران اچ شدت، پشور اچ آتے دا دو ہفتے دا شاک رہ گیا ہے۔ مجران اچ شدت، پشور اچ آتے دا دو ہفتے دا شاک رہ گیا ہے۔ مجران اچ شدت، پشور اچ آتے دا دو ہفتے دا شاک رہ گیا ہے۔

محکمہ تعلیم خیر بخت ختم کرنے دے پے آئے بیر سٹریسیف نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں

محکمہ تعلیم خیر بخت ختم کرنے دے پے آئے بیر سٹریسیف نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔ بیر سٹریسیف نے کہا ہے کہ وہ اپنے عہدے پر فائز رہیں اور اپنی عہدہ داری سے مستعفی نہ ہوں۔